

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMLERİ

DR. SEVDE ÜSTÜN ODABAŞI

SAMSUN-2020

2. HAFTA

NEDEN ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ (ÇYS)?

- Çevre yönetim sisteminin kurulması, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi için üst yönetimin desteği ve taahhüdü önemlidir. Yönetimin, sistemin kurulması, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi için gereken kaynaklar ile bu sistemin kuruluşu getireceği faydalar hakkında bilgilendirilmesi gereklidir. Ancak bu şekilde yönetimin tam desteği sağlanmış olur.
- ÇYS'ni kurarken, sürdürürken ve iyileştirme sağlarken mutlaka maliyet ortaya çıkacaktır, ancak yapılan iyileştirmeler sonucu atık azaltma, verimlilik artışı, yeniden kullanım, doğal kaynak ve hammadde tasarrufları sağlanacağı için bu harcamaların geri dönüşleri söz konusudur.

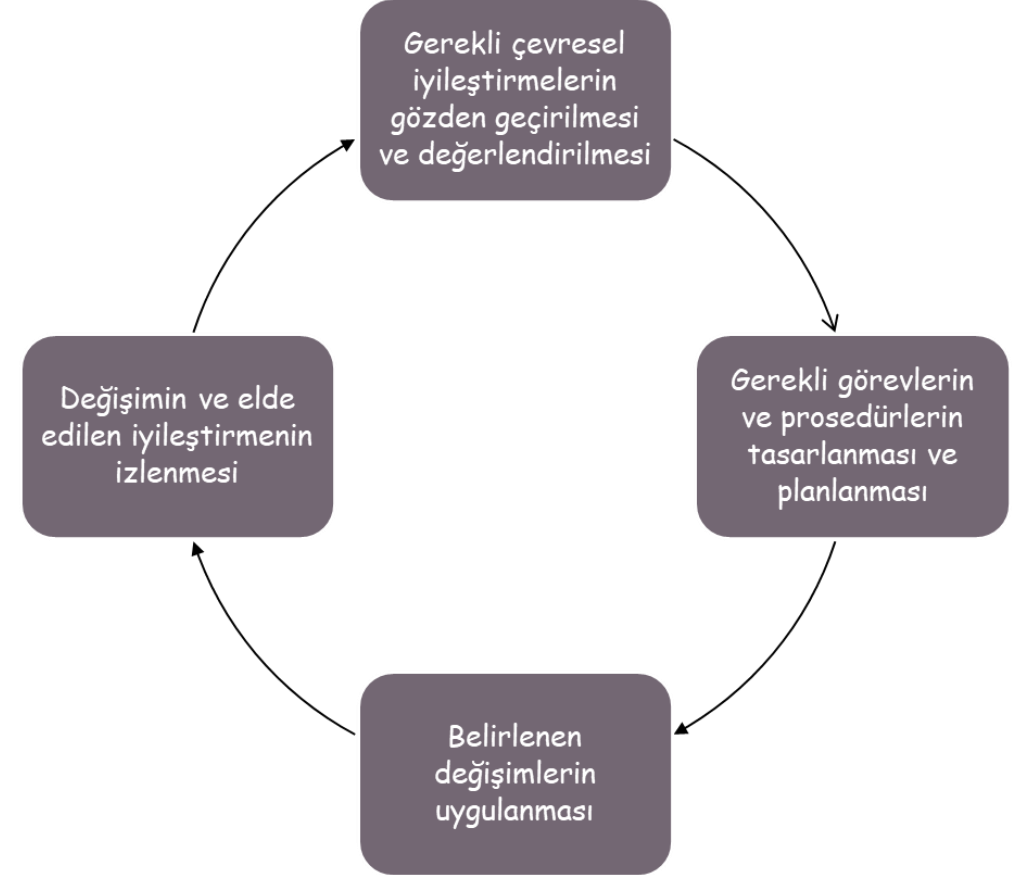

Çevre Yönetim Sistemi tüm dünyada ISO 14001 standardı ile bilinmektedir ve ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi Standardından sonra Uluslararası kuruluşlarda tanınması ve uygulanması çok hızlı olmuştur.

Kuruluşlarda ÇYS kurulmasının amacı;

- Ulusal ve/veya uluslararası mevzuatlara uyumun artırılması
- Çevresel performansın artırılması
- Market Stratejileri: Uluslar arası rekabette avantaj sağlaması ve Firma itibar ve pazar payının artırılması
- Atıkları azaltarak ve verimliliği arttırarak maliyetlerde tasarruf sağlanması
- Acil durumlara (deprem, yangın, sel vb.) ve çevresel kazalara karşı hazırlıklı bulunarak, kuruluşa sorumluluk getirebilecek durumların azaltılması
- Kirliliğin kaynaktan başlayarak kontrol altına alınması ve azaltılması
- Kaynak (girdi malzemesi, enerji, su vb) tasarrufu sağlanması
- İzin ve yetki belgelerinin alınmasının kolaylaştırılması
- ISO 14001 tüm dünyaca bilinen ve kullanılan ortak bir dil olduğundan global pazarda kabul edilirliliğin sağlanması

ÇEVRESEL İYİLEŞME SÜRECİ

Etkin ve verimli bir çevre yönetim sistemi

1

*

- Herhangi bir problemi ortaya çıktığı ilk anda tespit edebilme, hatta önceden tespit yeteneğine sahip olmalıdır.

2

*

- Geleneksel yetki ve sorumluluk ilişkilerinden oluşan fonksiyonel yapıyı aşan bir sistem olmasıdır.

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİNDEKİ YAKLAŞIMLAR

Önleyici sistem yaklaşımı

Düzeltilici sistem yaklaşımı

ÖNLEYİCİ SİSTEM YAKLAŞIMI

*İlgili tarafların isteklerinin tespiti

*Tasarım ve geliştirme faaliyetleri

*Pazarlama, satış ve ilgili tarafların beklentilerinin karşılaştırılması

*Proses kontrolü

DÜZELTİCİ SİSTEM YAKLAŞIMI

*İlgili tarafların şikayetlerinin analizi

*Düzeltilici faaliyet

*Pazarlama, satış ve ilgili tarafların beklentilerinin giderilmesi

*Proses kontrolü

ÇEVRE YÖNETİMİ ARAÇLARI

Çevre yönetimi ve sürdürülebilir gelişme

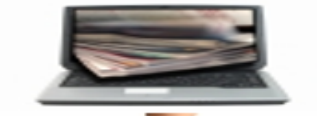
Sağlık ve çevre standartlarının oluşturulması

Risk analizi

Afet yönetimi

Çevre durumu raporu

Çevresel etki değerlendirme

Çevre bilincini geliştirme

Çevre hukuku ve yasal süreçler

Hayat boyu değerlendirme çalışmaları

Ekonomik ve mali araçlar

Kaynaklar

- Türk Standartları Enstitüsü, 2015.TS EN ISO 14001 Çevre yönetim sistemleri – Şartlar ve kullanım kılavuzu, Ankara.
- Hillary, R., 1997. Environmental Management Systems and Cleaner Production, New York.
- İstanbul sanayi odası, 2008. Çevre Yönetim Sistemi Rehberi, İstanbul.
- Turan N.G., 2019. Çevre Yönetim Sistemi Ders Notları, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.